

N:o 12.

*Af Herr Severin Löwenhielm: Angående ändring af 2 kap. 2 §
Strafflagen.*

Ehuru åsigtarna om dödsstraffets rättmätighet antagligen ännu äro så delade, att den närvarande tidpunkten icke är lämplig för framställande af förslag om detta straffs fullständiga uteslutande ur svensk lag, vill jag förmoda att anhängarne af de olika åsigtarna i detta hänseende skola befinnas vara ense uti en dermed sammanhang egande fråga, hvilken visserligen är af underordnad vikt, men likväl, enligt min förmening, förtjenar att af lagstiftaren tagas i öfvervägande, nemligen frågan, huruvida det i närvarande tid är lämpligt att dödsstraff, som ådömes på grund af allmän strafflag, verkställas offentligt.

De skäl, på hvilka ett jakande svar å denna fråga skulle stödjas, föreställer jag mig vara dels att endast genom ett offentligt verkställande af dödsstraff kan den allmänhet, på hvilken det är beräknadt att verka såsom afskräckande från grofva brott, bibringas full visshet, att det ådömda straffet gått i fullbordan och dels att ett inom fängelset verkställt dödsstraff skulle i mindre mån, än det offentliga afrättandet, afskräcka från begäendet af brott, för hvilka lagen stadgar lifvets förlust.

På bemötandet af det första af dessa skäl torde icke många ord behöfva spillas, då ingen tvekan om straffets behöriga verkställande bör i närvarande tid kunna uppstå, derest föreskrift lemnas att afrättning skall verkställas i närvaro af föreståndaren för det fängelse, inom hvilket afrättningen eger rum, den prest, som beredt den lifdömda till döden, samt det antal särskildt förordnade personer, som i öfrigt må anses lämpligt.

Det andra här ofvan anförda skälet för bibehållande af offentlighet vid afrättningar synes mig ej heller förtjena afseende, ty om det äfven må antagas, att vissheten derom att lagen för en del brott stadgar dödsstraff och att detta lagbud

icke allenast är ett tomt hot verkar derhän, att af brottsligt sinnade personer en och annan afstår från tilltänkta gröfre brott, följer icke deraf att åskådandet af en afrättning förhöjer denna verkan, och för dem, som icke öfvervara afrättningen, bör väl denna verka lika afskräckande antingen den verkställes offentligt eller icke. Den af rå nyfikenhet ledda hop, som samlas för att bevista en afrättning, tänker dervid föga på det grofva brott, som den lifdömde begått. Den lifdömdes person blir i stället föremål för de närvarandes deltagande och hans uppförande i sista stunden, synnerligen om han dervid bedyrar sin oskuld, skall i många fall icke hos mängden framkalla annan tanke, än den att möjligen en oskyldig lidit döden och denna föreställning kan ej annat, än undergräva aktningen för lagen samt alstra helt andra känslor, än dem, som dödsstraffets bibehållande varit afsedt att framkalla. Vid sådant förhållande och då en inom fängelset verkställd afrättning, hvilken hvarken bevistas af en lätt vilseledd folkhop eller till sina minsta detaljer beskrifves i landets tidningar, mera än ett offentligt verkställande af dödsstraff återförer tanken på det begångna brottet och icke gifver särskild anledning till den föreställningen, att den afrättade lidit martyrdöden, lär den offentliga afrättningen hvarken kunna anses verka mera afskräckande från brott, än den inom fängelset under behörig kontroll verkställda, eller på annan grund vara att föredraga framför den senare.

Härtill kommer den omständigheten, att den nu gällande föreskriften att till vidmakthållande af ordning vid afrättningar nödigt manskap skall uppbådas från hemmansinnehafvare inom det härads, der dödsstraffet skall verkställas, hvarvid bör tillses, att detta besvär i möjligaste måtto jemnt fördelas, föranleder dertill att mången, som icke blott hyser tvifvel om dödsstraffets nödvändighet, utan är öfvertygad om dess orättmätighet, är lagligen förbunden att vara närvarande vid den offentliga afrättningen, ett åliggande, från hvilket innehafvare af hemman med skäl kunna yrka att blifva befriade.

Med anledning af hvad jag sålunda haft äran att anföra och då jag icke har för afsigt att föreslå ändring uti gällande bestämmelser angående verkställande af dödsstraff, som ådömes på grund af Strafflagen för krigsmakten den 11 Juni 1868, hemställer jag, att Riksdagen ville för sin del, med upphäfvande af hvad i särskilda författningar är stadgadt angående sättet för verkställande af dödsstraff, som ådömes på grund af Strafflagen den 16 Februari 1864, besluta, att 2 kap. 2 § i samma lag skall erhålla följande förändrade lydelse:

“Dödsstraff, som enligt denna lag ådömes, skall inom fängelse verkställas genom halshuggning i närvaro af fängelsets föreståndare, fängpredikant eller den, som beredt fänge till döden, samt kronfogde och länsman eller de personer, hvilka Konungens Befallningshafvande dertill förordnar. Förut gifves

den dömde lämplig tid att sig till döden bereda. Den af rättades kropp varde i stillhet å närmaste begravningsplats jordfäst“.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 23 Januari 1877.

Severin Löwenhielm.

N:o 13.

Af Herr I. Asklöf: Om ändring af 2 kap. 2 § Strafflagen.

Att dödsstraffet ännu qvarstår i vår lag är beklagligt, men är dock ett faktum. Helt nyligen hafva vi nemligen erfarit dess tillämpning på tvenne gröfre brottslingar. För några år sedan höjdes vid riksdagarne varma röster för dess afskaffande, men dessa röster lyckades dock icke genomföra sin önskan. Att under de senare åren dylika förslag ej förekommit härrör måhända deraf, att antalet af de gröfre brotten i en oroväckande grad ökats. Dödsstraffets afskaffande är i sjelfva verket endast en tidsfråga, hvilken banar sig väg, sedan en sundare upplysning, i förening med en verksam bränvinslagstiftning och möjligen skärpta straffbestämmelser för våld mot person, hunnit vinna inflytande hos det lägre folket. Då jag sålunda ställer mig på *deras* sida, som hoppas och önska, att dödsstraffet, om hvars rättmätighet åsigterna äro delade, i en närmare eller fjernare framtid blifver afskaffadt, har jag dock ansett, att ett steg i denna riktning redan nu kunde tagas, och har därför med denna min motion för afsigt, att föreslå afskaffandet af offentligheten vid verkställande af dödsstraff. Otvifvelaktigt måste man tillstå, att det nu gällande sättet för dödsstraffets verkställande, hvilket kunde vara tillbörligt under en förutvarande tid, då dess afsigt att verka afskräckande och utgöra "androm en varning" kunde ega giltighet, numera endast kan betraktas såsom ett frispektakel för lättningar, och snarare är i stånd att försämra än förbättra mindre välfrejdade åskådare.

På grund af hvad jag nu anfört, och öfverlemnande till Lag-Utskottet, till